

Rättsenheten

Högsta förvaltningsdomstolen
Box 2293
103 17 Stockholm

Klagande

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF)
Box 210
641 22 Katrineholm

Motpart

NN

Ombud: AA

Unionen, sektionen för juridik, försäkring och avtalssamordning
105 32 Stockholm

Överklagat avgörande

Kammarrätten i Stockholms dom den 4 september 2019 i mål nr 3593-19 och 3594-19

Saken

Ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF); nu fråga om prövningstillstånd

---

YRKANDE

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) har den 22 oktober 2019 överklagat kammarrättens dom och begärt prövningstillstånd samt anstånd med att utveckla grunderna för sin talan.

IAF har yrkat att Högsta förvaltningsdomstolen ska upphäva kammarrättens och förvaltningsrättens domar och fastställa Unionens arbetslöshetskassas beslut att stänga av NN under 45 ersättningsdagar från och med den 1 oktober 2018.

I det följande utvecklar IAF grunderna för sin talan.

SKÄL FÖR PRÖVNINGSTILLSTÅND

Frågan i målet är om en flytt av ett gemensamt hem på grund av att den sökandes partner har fått en tillsvidareanställning på annan ort är en giltig anledning i arbetslöshetsförsäkringens mening att säga upp sig på egen begäran när uppsägningen sker en längre tid efter flytten och inte är föranledd av omständigheter som är direkt knutna till sökandes tidigare arbetsplats. Att godta en sådan flytt som en giltig anledning till uppsägning innebär en avvikelser från en annars restriktiv praxis. Frågan om hur nära sambandet ska vara mellan flytten av det gemensamma hemmet och uppsägningen har inte tidigare prövats av Högsta förvaltningsdomstolen. Det är därför av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas.

GRUNDERNA

Av handlingarna i ärendet framgår sammanfattningsvis att NN och hans familj flyttade från Malmö till Stockholm sommaren 2017. NN är folkbokförd i Stockholm sedan den 1 augusti 2017. Hans sambo har den 1 juni 2017 tecknat ett anställningsavtal om en tillsvidare tjänst i Stockholm, med tillträde i september 2017. NN själv tillträdde den 1 augusti 2017 en anställning som produktansvarig hos startupföretaget X – ett företag som han själv är delägare i. Detta enligt ett anställningsavtal daterat den 6 juli 2017. Företaget är verksamt i Malmö. NN sade upp sig från anställningen den 31 augusti 2018 och anställningen upphörde den 30 september 2018. Han ansökte därefter om arbetslöshetsersättning och uppgav till arbetslöshetskassan att han hade lämnat sitt arbete på grund av hälsoskäl – att han drabbats av utmattningssymptom på grund av veckopendlingen. Veckopendlingen medförde att hans familjeförhållanden hade blivit ansträngda, särskilt som hans sambo arbetade skift. Han klarade inte att stödja sin dotter som hade visat sig behöva extra stöd för att klara skolarbetet. Han arbetade på distans från Stockholm, men var först 2, och sedan 1–2 dagar per vecka i Malmö, varför även relationen till arbetskolllegorna blev ansträngd. Under perioderna i Malmö blev också arbetsbelastningen hög. Han saknade tillgång till övernattningsbostad i Malmö och var tvungen att flytta runt bland vänner under de perioder han arbetade i Malmö.

Arbetslöshetskassan bedömde att NN inte visat att han hade varit tvungen att säga upp sig på grund av hälsoskäl eller att han haft skäl att säga upp sig som en följd av flytten av det gemensamma hemmet. Arbetslöshetskassan bedömde istället att uppsägningen berodde på orsaker som lång och tröttsam pendling och, som en följd av detta, svårigheter att hantera familjelivet och att stödja ett barn med extra behov av stöd. Detta är enligt kassan inte orsaker som utgör giltig anledning i försäkringens mening att lämna sitt arbete, och därmed inte skäl att slippa att bli avstängd från rätt till ersättning.

Förvaltningsrätten har bedömt att NN inte visat att han varit tvungen att säga upp sig på grund av hälsoskäl. Men förvaltningsrätten ansåg att det förhållandet att NN vidtog åtgärden att säga upp sig först efter att han under ett års tid gjort ansträngningar för att kvarstå i sin anställning i Malmö, trots familjens flytt, inte bör få negativa konsekvenser för honom. Med hänsyn till de arbets-, boende- och

familjeförhållanden som framkommit fick NN enligt förvaltningsrätten anses ha gjort sannolikt att uppsägningen har föranletts av att hans sambo fått en tillsvidareanställning på annat ort och att familjen av den anledningen flyttat sitt gemensamma hem dit. Kammarrätten har gjort samma bedömning som förvaltningsrätten.

En sökande ska stängas av från rätt till ersättning i ett visst antal dagar om han eller hon har lämnat sitt arbete utan giltig anledning enligt 43 b § 1 ALF. Praxis om vad som är att betrakta som giltig anledning är i regel restriktiv. Exempel på giltig anledning är utebliven lön, hälsoskäl, mobbning och trakasserier på arbetsplatsen, men endast om konstruktiva försök har gjorts på arbetsplatsen för att komma till rätta med problemet ifall det är möjligt. Om det förhållande som föranleder att en sökande lämnar sitt arbete inte är hänförligt till arbetsplatsen, utan beror på omständigheter som den sökande själv råder över, ställs i regel särskilt höga krav på att den sökande vidtagit åtgärder för att undvika arbetslöshet.

Arbetslöshetskassorna tillämpar sedan lång tid tillbaka en praxis där den sökande anses ha giltig anledning att lämna sitt arbete om hans eller hennes partner får en tillsvidareanställning på annan ort och familjens gemensamma hem har flyttats av det skälet. Det förutsatt att den sökandes arbetsplats inte ligger inom dagpendlingsavstånd från den nya hemorten. Denna praxis grundar sig på en bestämmelse som tidigare fanns i IAF:s föreskrifter (IAFFS 2005:1) om arbetslöshetsförsäkringen. IAF upphävde bestämmelsen 2006 på grund av att myndigheten saknade bemyndigande för bestämmelsen. Enligt denna praxis ställs det inga särskilda krav vad gäller orsaken till varför den sökandes partner har valt att söka anställning på annan ort. Det saknar betydelse om partnern har varit arbetslös en längre tid, eller om partnern har valt att byta arbete som ett led i karriären, eller som i det aktuella fallet på grund av en önskan att flytta tillbaka till sina hemtrakter. Det saknar också betydelse om familjen har minderåriga barn eller inte. Den tillämpade praxisen är således generös och avviker från en i övrigt restriktiv praxis när gäller bedömningen av vad som i försäkringens mening är giltig anledning att lämna arbetet. Det kan tilläggas att flytt till ett gemensamt hem på annan ort vid familjebildning inte anses som en giltig anledning att lämna sitt arbete enligt praxis.

Kammarrätten anser att det förhållandet att NN vidtog åtgärden att säga upp sig först efter att han under ett års tid gjort ansträngningar för att kvarstå i sin anställning i Malmö inte bör få negativa konsekvenser för honom.

IAF anser att det innebär en icke godtagbar utökning av en redan generöst tillämpad praxis att godta en flytt av det gemensamma hemmet som ägt rum 14 månader tidigare som giltig anledning att lämna sitt arbete. En uppsägning bör vara direkt föranledd av flytten, och ske i nära anslutning till denna, för att en flytt av det gemensamma hemmet på grund av att den sökandes partner har fått en anställning på annan ort överhuvudtaget ska kunna betraktas som en giltig anledning. Om den sökande väljer att behålla sin anställning efter flytten av det gemensamma hemmet, får det förutsättas att den sökande har gjort bedömningen att det är möjligt för honom eller henne att veckopendla och eventuellt arbeta på

distans från den nya hemorten. Det finns enligt IAF inget skäl att hantera ett sådant fall annorlunda än ett fall där den sökande själv har accepterat och tillträtt en anställning på annan ort, som förutsätter veckopendling och/eller distansarbete från hemorten, utan att någon flytt äger rum och sedan säger upp sig på egen begäran. Veckopendling i sig är inte någon giltig anledning i försäkringens mening till att säga upp sig på egen begäran. Detta trots att pendlingen kan vara påfrestande och påverka familjeliv och/eller arbetsförhållandena negativt, se t.ex. Kammarrätten i Sundsvalls dom i mål nr 2722-17. NN har dessutom tillträtt sin anställning hos X i Malmö i samma veva som han flyttade till Stockholm den 1 augusti 2017 och han undertecknade anställningsavtalet med X knappt en månad tidigare, dvs. en dryg månad efter att hans sambo hade ingått avtal om en anställning i Stockholm. Mot den bakgrunden är det enligt IAF:s mening svårt att hävda att uppsägningen 14 månader senare skulle ha varit föranledd av att hans sambo fått arbete i Stockholm och att familjens gemensamma hem flyttats till dit.

Catarina Eklundh Ahlgren

Ingrid Boström